

در آدی بر قرآن شروشی

مهندس سید مجتبی حسینی

فهرست

۹	پیش از درس.....
۱۱	مقدمه و کلیات.....
۱۲	درون دینی بودن جایگاه بحث.....
۱۳	عدم وجود اختلاف در قرآن.....
۱۴	این اختلاف چه معنایی دارد؟.....
۱۹	فهم قرآن.....
۲۰	فهم مشترک و فهم اختصاصی.....
۲۶	دعوت قرآن از مردم برای تدبیر.....
۳۷	مخالفتین فهم قرآن و استناد به قرآن.....
۴۰	موافقتین فهم قرآن و استناد به قرآن.....
۴۳	نگاهی به شرایط تاریخی تفسیر.....
۴۷	تحلیل دلایل هر گروه.....
۵۳	آیا قرآن مبهم است؟.....
۵۶	قرآن در بیان فاطمی.....
۵۷	نوع بهره‌برداری از قرآن (افاده قرآن).....
۶۱	نزول قرآن.....
۶۱	آغاز نزول قرآن.....
۶۴	انزال و تنزیل.....
۶۵	انزال روح قرآن یا آیات قرآن؟.....
۶۹	تنزیل.....
۷۰	پیش‌آگاهی پیامبر ﷺ از قرآن یا آیات قرآن.....
۷۰	علم غیب و ربط آن به رسالت.....
۷۴	نیم‌نگاهی دوباره به موضوع فهم قرآن.....

۷۷	تحریر قرآن
۸۰	مصحف امیر مؤمنان علیه السلام
۸۳	اعتبار مصحف موجود
۸۷	تقسیم بندی آیات و نام سوره ها
۸۹	ترتیب سوره ها و نام آن ها
۹۰	اسامی سوره ها
۹۳	زبان قرآن
۱۰۵	سبک بیان
۱۰۵	سبک ظاهری
۱۰۷	سه دلیل زیبایی سبک ظاهری قرآن
۱۰۹	نقش ماده و هیات کلمه
۱۱۳	سیاق آیه
۱۱۵	ارتباط و نظم مطالب
۱۲۴	نظم سیاقی قرآن
۱۲۷	تبویب و تقسیم موضوعی قرآن
۱۲۹	شان نزول
۱۲۹	شان نزول یا سبب نزول؟
۱۳۰	اعتبار روایات شان نزول
۱۳۱	استفاده ما از شان نزول
۱۳۳	تحلیل شرایط اجتماعی
۱۳۵	منع تطبیق های ظاهری
۱۴۰	تفاوت فرد و جریان
۱۴۱	نسبت حوادث و آیات
۱۴۲	رابطه روح و جسم
۱۴۵	نسخ
۱۴۵	نسخ چیست؟
۱۵۰	شبهه اول: مسئله علم الهی در نسخ
۱۵۲	شبهه دوم: مسئله فایده آیات منسوخه
۱۵۳	شبهه سوم: مسئله نسخ و مصلحت احکام
۱۵۴	علم الهی یا قدرت الهی؟!
۱۶۰	تغییر در محیط و شرایط انسانی
۱۶۱	ضرورت نسخ
۱۶۶	نسخ در آیات تکوین

۱۷۱		نسخ و مصلحت
۱۷۳		نسخ و مصلحت ابتلاء
۱۷۶		مسئله بداء
۱۷۷		نسخ پس از رحلت پیامبر ﷺ
۱۸۰		جمع‌بندی مبحث نسخ
۱۸۳		محکم، متشابه و تأویل
۱۸۸		جایگاه تأویل و تشابه در تمام آیات الهی
۱۹۱		به کجا می‌خواهی برگردی؟
۱۹۵		سبع المثانی
۱۹۹		روش مثال زدن
۲۰۱		معیاری برای پیروی نکردن از متشابهات
۲۰۲		تأویل‌گرایی
۲۱۲		رابطه کتاب قرآن و کتاب خلقت
۲۱۷		رسیدن به تأویل و رسیدن تأویل
۲۲۴		ظاهر و باطن
۲۳۵		چه کسانی بطن و تأویل را می‌دانند؟
۲۳۹		نقش تأویل و بطن در جاودانگی قرآن
۲۴۷		بازشناسی مفهوم ذکر
۲۴۷		ذکر چیست؟
۲۵۸		قرآن، بصائر است
۲۶۳		تفسیر
۲۶۳		پرهیز یا احتیاط شدید در فتوا
۲۶۳		تحلیل رأی خود بر آیات؛ تفسیر به رأی
۲۶۴		تدبیر یا تفسیر؟
۲۶۵		تدبیر یعنی چه؟
۲۶۸		تعقل و تدبیر
۲۷۰		نقش قلب در تدبیر
۲۷۳		ضرورت افزایش مستمر ظرفیت و توانمندی مفسر
۲۷۴		روش تفسیر یا قابلیت مفسر؟
۲۸۰		رابطه مفسر با اهل بیت
۲۸۳		نقش اهل بیت علیهم السلام
۲۸۷		ارجاع ائمه به قرآن
۲۹۳		رعایت چه نکاتی در تفسیر الزامی است؟

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیش از درس

مهرماه سال ۱۳۸۴ دوره جلسات تفسیری ماه مبارک رمضان با عنوان دیگری آغاز شد. عنوان این مباحث که بیست و یک جلسه به طول انجامید، «قرآن شناسی» بود.

در همان جلسه آغازین مطرح شد که «طرح این مباحث، نشانه ادعای ما درباره شناخت قرآن نیست، بلکه تلاش ماست برای شناخت قرآن.» پس از گذشت سال‌ها، بر آن شدیم تا متن این درس‌گفتارها را از روی نوارها و فایل‌های موجود پیاده کنیم و با منظم‌سازی آن به صورت موضوعی، در اختیار علاقه‌مندان قرار دهیم.

متن جلسات به همت برادر ارجمند سید محمد رضا عرب پیاده، و پس از انجام برخی اصلاحات نگارشی و محتوایی، با موضوع‌بندی جدید مرتب شد و مطالبی به آن اضافه یا از آن کاسته شد.

هنگامی که به سایر کتاب‌ها و مقالات قرآن‌شناسی مراجعه می‌کنیم، با موضوعات متنوع و زیادی روبه‌رو می‌شویم که در این کتاب به بسیاری از

این موضوعات پرداخته نشده است. زیرا در صدد تکرار آنچه قبلاً بیان شده، نبودیم. بلکه کتاب حاوی برخی نگاه‌های خاص به بعضی موضوعات قرآنی است که پاسخ‌های جدیدی به شبهات می‌دهد که ممکن است با نگاه برخی اندیشمندان این حوزه تفاوت‌هایی داشته باشد.

امید است آنچه فراهم آمده، مورد استفاده پژوهشگران و علاقه‌مندان حوزه علوم قرآنی و تفسیر، و مرضی درگاه باری تعالی قرار گیرد.